

МАНАСТИР ПАЊЕВАЦ

КОД СЕЛА КЛЕЊЕ

Сем пре дана о манастиру, нешто обрађеног и ломљеног камена, као и зидове капеле, коју је пре неколико година неко порушио, никаквих других трагова овог древног манастира нема. Према истраживању археолога Драгана Јацановића, капела је потицала с краја 14. или почетка 15. века и представљала је живи доказ о постојању манастира. Коме је пало на ум да почини ово светогрђе, као увек у оваквим приликама, не зна се.

Камен са порушене средњевековне капеле

Цео крај где се налазио манастир зове се Пањевац и пружа се дуж средњег тока Велик
ог
ока, пот
на североистоку од села. Тај предео подсећа на мањи кањон, а капела се налазила уз
само корито потока и и била над горњим извором. Доњи извор је двадесетак метара
ниже, на обали. Оба се сматрају светим и лековитим.

Северни и источни део зида средњевековне капеле био је очуван у висини око 1,50
метра. Ширина му је била 60 сантиметара, а зидан је ломљеним каменом и кречним
малтером. Вода потока, спуштајући се приличном низбрдицом и у великој количини у
време топљења снега и великих киша, порушила је некада давно
део капеле.

Када је половином последње деценије 19. века срески писар из Голупца на том извору
излечио своју тешко болесну седамнаестогодишњу кћер, кад је она прогледала и
проходила после неколико месеци пијења и купања том водом, саградио је нову капелу,
али је оставио доста добро очувани источни и западни део зида.

У капели је поставио мермерну плочу с натписом:

**Капелу ову сагради о свом трошку у славу Бога Јован Ж. Филиповић, срески писар,
22. септембра 1896. године, Голубац.**

Јован је пронашао негде у близини металну плочу на којој је у рељефу била приказана Пресвета Богородица са малим Исусом, на магарету које води преподобни Јосиф на путу у Египат. И њу је поставио у својој капели.

(Плоча је остала у капели до 1950. године када је неко од препродаваца старина украо, мислећи да има велику новчану вредност. Међутим, по археологу Радовану Бунарџићу, такву исту плочу има и Музеј града Новог Сада, а има је и Музеј Српске православне цркве у Београду. Пло

че су ливене у Немачкој почетком 18.

века

а

отуд су их донели католички језуити када су Аустријанци после Пожаревачког Мира 1718. године завладали северном Србијом. Језуити су тих година овде масовно пристизали у намери да преводе Србе у католичку веру. Били су се чак спремили да граде и своје цркве у Голупцу и Пожаревцу, али су Турци у међувремену опет завладали овим делом Србије. Како су се језуити хвалили у својим извештајима, они су у католичанство превели 10.000 Срба у околини Београда.)

Но, ни Јованова капела није избегла судбину оне средњевековне. И њу је порушила вода Великог потока.

Онда је дошло време безверја и сатанизовања српства, па је света вода претворена у каљугу за свиње преко лета, и
тек кад
су мрзитељи цркве пропали
подигнута је на истом месту 1987. године нова капела, димензија 5 x 2,50 метра. Њен ктитор је Лазар Терзић из Клења. Капела је посвећена Светој

великомученици Недељи, која се слави 20. јула по новом календару.

Повише капеле на једној заравни, делом начињеној радом људских руку, кажу да је била манастир

ска црква. Камење и цигл

у

с њених зидова

, како се сећа

о

Радослав Гајић, ископавао је његов таст Добросав Стевић 1930. године када је риљао земљу за виноград. Он је сав тај материјал спаковао

у једном углу парцеле,

као што се пакују дрва у метрове. Сада тамо нема више винограда, већ је сав простор нарастао у шибље, а камен лежи разбацан уоколо.

Но, још увек се добро види усек у брду, начињен људским радом, да би се добио раван терен за постављање цркве. Цео тај предео је, иначе, урвинаст и са свих страна заклоњен узвишењима. До манастиришта се стизало само идући коритом потока.

Према једном предању, ту су римски војници убили девојку која није хтела да се одрекне хришћанске вере.

Веровало се да се сваке младе недеље она појављују у белој дугој хаљини рано ујутру и иде према светим изворима.

Свет и сада долази с разних страна на свету воду, која је због своје лековитости давно названа Добра вода. Влада уверење да лечи коштане болести и да је веома добра за болести очију.